

Sygnatura akt VI U 561/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 listopada 2016 roku

Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Tomasz Korzeń

Protokolant st. sekr. sądowy Anna Kopala

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 16 listopada 2016 roku

sprawy z odwołania P. W.

od decyzji z dnia 20 lipca 2016 roku znak (...)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G.

o przyznanie emerytury

oddala odwołanie.

SSO Tomasz Korzeń

VI U 561/16 UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20.07.2016 roku, znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił P. W. prawa do emerytury.

Ubezpieczony P. W. złożył odwołanie od tej decyzji. Wniósł o zmianę decyzji i przyznanie prawa do żądanego świadczenia.

Pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniósł o oddalenie odwołania. Podniósł, że skarżący nie posiada 15 letniego stażu pracy w warunkach szczególnych.

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony P. W. urodził się (...). Posiada łączny staż ubezpieczeniowy wynoszący 27 lat, 2 miesiące i 2 dni. W dniu 18.05.2016 roku wystąpił z wnioskiem o ustalenie prawa do emerytury wskazując, iż nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Decyzją z dnia 20.07.2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił mu prawa do tego świadczenia. Organ rentowy ustalił, że skarżący nie udowodnił żadnego okresu pracy w warunkach szczególnych. /**bezsporne**/

P. W. w okresie od 19.11.1973 roku do 31.03.1994 roku był zatrudniony w Odlewni (...), zaś w okresie od 1.04.1994 roku do 16.05.2016 roku - w (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w D.. W okresie od 28.10.1976 roku do 14.10.1978 roku odbył zasadniczą służbę wojskową. Od 19.11.1973 roku do 31.05.1974 roku pracował jako murarz – stażysta (przyuczenie do zawodu). Z dniem 1.06.1974 roku został przeniesiony na stanowisko murarza do brygady remontowo budowlanej. Pracował tam do dnia 23.10.1984 roku. Zajmował się remontem pieców wyżazaków, kadzi odlewniczych i żeliwiaków. Pracował również przy remontach i modernizacji działu Odlewni. Murował piece z cegły szamotowej. Młotkiem wykuwał i wycinał wsady szamotowe. Remontował pokrywy tych pieców. Podczas remontów

kadzi musiał ją również wykuć. Podczas remontów żeliwiaków musiał powybić stare cegły szamotowe i żeliwne i zamontować nowe. Wykonywał prace także przy modernizacji zakładu. Młotem pneumatycznym wykuwał stary beton i przygotowywał go pod tzw. wanny spawalnicze i podłoże pod następną linię. Przerabiał podłoże pod nowe piece na halach Odlewni. Prace odbywały się przy wyłączonych piecach. Wykonywał prace na odlewni i wykańczalni. W pomieszczeniach panowała wysoka temperatura. Tam gdzie włączone były oczyszczarki panowało duże zapylenie. Oprócz prac murarskich, jako pracownik działu remontowego, ubezpieczony pracował również przy składaniu wózków (rozbieranie wózków, wymiana części, składanie).

Od dnia 24.10.1983 roku do 16.05.2016 roku pracował w magazynie zakładu. Wydawał paliwa, oleje, smary. Ponadto jeździł wózkiem widłowym dokonując załadunków i wyładunków towarów z magazynu. Transportował różne materiały: azbest, zaprawy szamotowe, piasek odlewniczy, bentonit, pył węglowy, śruby, nakrętki, gumę do produkcji uszczelki, części do skręcania zaworów, uszczelki do obejm, węglak krzemu, nawęglacz, mieloną glinę do murowania pieców, silikę. Wszystkie towary woził zapakowane w workach.

dowód: dokumenty w aktach organu rentowego, tom II: świadectwa pracy k. 8-9, świadectwa pracy w warunkach szczególnych k. 10-11, korekta k. 25, pismo z dnia 21.06.2016 roku k. 27

dokumenty w aktach osobowych ubezpieczonego P. W. k. 26

zeznania ubezpieczonego P. W. k. 27-27v

zeznania świadka C. J. k. 27v

zeznania świadka Z. Ś. k. 28

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego nie zasługiwało na uwzględnienie.

W sprawie ustalić należało, czy ubezpieczony P. W. posiada staż pracy w warunkach szczególnych wynoszący co najmniej 15 lat. Wymiar ogólnego stażu ubezpieczeniowego i nieprzynależenie do OFE nie były w sprawie sporne.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2016.887; dalej jako ustawa) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1)okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz

2)okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

2. Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W art. 32 ustawy określono zasady ustalania prawa do emerytury dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze. Zgodnie z tym artykułem, ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1.

Warunki wymagane do uzyskania prawa do emerytury wcześniejszej z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymienione są w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8,

poz. 43 ze zm.; dalej jako rozporządzenie). Rodzaje prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie może uprawniać do emerytury wcześniejszej, wymienione są w wykazach A i B stanowiących załączniki do rozporządzenia.

Emerytura wcześniejsza przysługuje na zasadach określonych w § 3 i 4 rozporządzenia, jeżeli kobieta udowodni co najmniej 20 lat okresów składkowych i nieskładkowych, a mężczyzna 25 lat tych okresów, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykonywanej w ramach stosunku pracy, przy czym wymagane jest osiągnięcie wieku emerytalnego wynoszącego 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn. Zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia przy ustalaniu okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze uwzględnia się jedynie te okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Z treści przytoczonych przepisów wynika zatem, że pracą w szczególnych warunkach jest praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2012 roku, III UK 92/11).

Postępowanie przed organem rentowym sprowadza się do analizy dokumentacji zgromadzonej w aktach, jednakże ograniczenia dowodowe nie dotyczą postępowania sądowego. W postępowaniu sądowym dopuszczalne jest ustalenie charakteru pracy i jej okresów także w oparciu o inne dowody (zob. uchwała SN z 21.09.1984 r., sygn. akt III UZP 48/84 niepublikowany). W uchwale z dnia 10.03.1984 r. w sprawie III UZP 6/84 Sąd Najwyższy stwierdził, że okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43) mogą być ustalane w postępowaniu odwoławczym także innymi środkami dowodowymi, niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy (por. wyrok SN z 4.08.1999 r., II UKN 619/98, OSNP 2000/11/439). Dlatego też obowiązkiem Sądu było dopuszczenie wszelkich dostępnych dowodów i weryfikacja ich w ramach swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.).

Na okoliczność pracy ubezpieczonego w warunkach szczególnych w spornym okresie, sąd dopuścił dowód z dokumentów w aktach organu rentowego, dokumentów w aktach niniejszej sprawy, a także dowód z zeznań świadków: C. J. i Z. Ś. oraz dowód z zeznań ubezpieczonego P. W.. Dokumenty zawarte w aktach osobowych ubezpieczonego pochodzące z okresu jego zatrudnienia, wskazują jednoznacznie, iż w okresie od 19.11.1973 roku do 31.03.1984 roku P. W. zatrudniony był w Odlewni (...) w D. na stanowisku murarza w brygadzie remontowo budowlanej. Tak określono jego stanowisko pracy w umowie o pracę oraz angażach. Następnie, z dokumentów tych wynika, iż w kolejnym okresie zatrudnienia od 1.04.1994 roku do 31.12.1998 roku P. W. pracował jako robotnik magazynu. Świadczenie zeznający w sprawie oraz ubezpieczony wskazali na czynności jakie wykonywał skarżący w spornym okresie zatrudnienia. I tak, w pierwszym okresie zatrudnienia tj. od 19.11.1973 roku do 23.10.1983 roku (9 lat, 11 miesięcy i 4 dni) ubezpieczony wykonywał prace zgodne z wykazem A, dział XIV poz. 25 rozporządzenia („bieżąca konserwacja agregatów i urządzeń oraz prace budowlane – montażowe i budowlane – remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie - wykaz A, dział III „Prace w hutnictwie i przemyśle metalowym”). Niemniej jednak jest to okres niewystarczający do przyznania ubezpieczonemu prawa do emerytury. W pozostałym zaś okresie tj. od 24.10.1984 roku do 31.12.1998 roku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy skarżący nie pracował w warunkach szczególnych. Wówczas to wykonywał różne czynności będąc pracownikiem magazynu. Brak dowodów by uznać, że w tym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował wyłącznie jako transportowy z obowiązkiem załadunku i wyładunku, jak wskazano to w świadectwie pracy w warunkach szczególnych. Tymczasem warunkiem uznania pracy za wykonywaną w warunkach szczególnych, zgodnie z § 2 pkt. 1 rozporządzenia, było jej wykonywanie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwolił na ustalenie, iż w tym okresie skarżący istotnie zajmował się załadunkiem i

wyładunek różnych towarów z magazynu, czego dokonywał przy pomocy wózka widłowego, niemniej jednak oprócz tych czynności zajmował się też wydawaniem materiałów takich jak paliwa, smary czy oleje z magazynu.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków C. J. i Z. Ś. nie znajdując żadnych podstaw by kwestionować ich szczerłość i zgodność z rzeczywistym stanem rzeczy. Świadkowie ci są osobami obcymi dla ubezpieczonego. Nie mają żadnego interesu w składaniu fałszywych zeznań. Ich zeznania wzajemnie się uzupełniają tworząc logiczną całość. Świadkowie pracowali ze skarżącym w tym samym zakładzie pracy, a zatem posiadają wiedzę w przedmiocie charakteru jego zatrudnienia i wykonywanych przez niego czynności w spornym okresie. Zeznania świadków znajdują potwierdzenie w dokumentach zgromadzonych w aktach osobowych ubezpieczonego, którym to dokumentom Sąd nadał przymiot wiarygodności. Zeznania ubezpieczonego sąd również ocenił jako wiarygodne albowiem korespondowały one z zeznaniami świadków i zgromadzonymi w sprawie dokumentami. Zeznania świadków, ubezpieczonego i dokumenty zgromadzone w aktach osobowych tworzą logiczną całość i pozwalają na ustalenie, że w spornym okresie ubezpieczony nie pracował w warunkach szczególnych.

Prawo do wcześniejszej emerytury jest wyjątkiem od ogólnej reguły przyznawania prawa do emerytury. W konsekwencji obowiązek udowodnienia przesłanek ziszczenia się tego wyjątku spoczywa na ubezpieczonym. Co więcej, wszelkie istotne wątpliwości, które pojawią się w toku postępowania dowodowego muszą skutkować przyjęciem, że przesłanki uzyskania prawa do tego wyjątkowego świadczenia nie zostały wykazane. Aby je wykazać konieczne jest udowodnienie, że wyłącznie prace określone w wykazie A rozporządzenia były wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu (tj. w ramach 8 godzinnej „dniówki” w ramach obowiązującego tygodniowego czasu pracy w danym okresie). Ubezpieczony w toku swoich zeznań podał, że jako pracownik magazynu w spornym okresie od 24.10.1983 roku do 31.12.1998 roku zajmował się wydawaniem różnych materiałów z magazynu: smarów, olejów, paliw, a „poza tym jeździł widłowym przy załadunku i wyładunku.” Przyznał tym samym, iż czynności przy załadunku i wyładunku nie były przez niego wykonywalne stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Okoliczność tą potwierdzili zeznający w sprawie świadkowie: C. J. i Z. Ś.. Tym samym brak było podstaw by ten okres wliczyć mu do okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych.

Co do świadectw pracy w warunkach szczególnych to podkreślić należy, iż wszystkie dowody na okoliczność pracy w warunkach szczególnych i jej wymiaru podlegają wzajemnej weryfikacji pod względem spójności i zgodności z rzeczywistością. Nie jest zatem wystarczające poprzestanie na takim świadectwie w sytuacji gdy z zeznań świadków, a nawet samego ubezpieczonego, a także z dokumentacji osobowej wnioskodawcy wynikają dowody przeciwne. Sąd może prowadzić postępowanie dowodowe zmierzające do ustalenia, czy praca wykonywana przez stronę, była wykonywana w warunkach wymaganych przepisami rozporządzenia, czy ubezpieczony zajmował któreś ze stanowisk pracy wymienionych w takich świadectwie. Posiadanie świadectwa pracy w warunkach szczególnych nie wiąże organu rentowego ani Sądu i nie przesądza automatycznie o przyznaniu świadczenia emerytalnego na podstawie art. 32 ustawy. Świadectwo takie nie jest bowiem dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 K.p.c., gdyż podmiot wydający to świadectwo nie jest organem państwowym ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej. Tylko dokumenty wystawione przez te organy stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Natomiast świadectwo takie traktuje się w postępowaniu sądowym jako dokument prywatny w rozumieniu art. 245 K.p.c, który stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Dokument taki podlega kontroli zarówno co do prawdziwości wskazanych w nim faktów, jak i co do prawidłowości wskazanej podstawy prawnej (por. wyrok Sądu Najwyższego z 25 maja 2004 roku, III UK 31/04, OSNP z 2005/1/13). Skoro z zeznań świadków, ubezpieczonego i dokumentów z akt osobowych wnioskodawcy wynika, że w spornym okresie P. W. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy nie pracował jako transportowy z obowiązkiem załadunku i wyładunku, to Sąd nie dał wiary temu dokumentowi albowiem nie znajduje on potwierdzenia w żadnych innych dowodach zgromadzonych w sprawie.

W ocenie Sądu odwołujący nie sprostął obowiązkowi określönemu w art. 6 K.c. oraz art. 232 K.p.c. albowiem podnoszone przez niego argumenty co do wadliwości spornej decyzji ZUS nie znalazły potwierdzenia w zebranym w sprawie materiale dowodowym.

Ustalając stan faktyczny w sprawie sąd oparł się na dokumentach zgromadzonych w aktach osobowych P. W., jego zeznaniach oraz zeznaniach świadków, którym to Sąd nadał przymiot wiarygodności (w zakresie wyżej wskazanym).

P. W. posiada staż pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 9 lat, 11 miesięcy i 4 dni. Tym samym nie spełniał wszystkich przesłanek do nabycia prawa do emerytury.

Z uwagi na to, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 K.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

SSO Tomasz Korzeń